

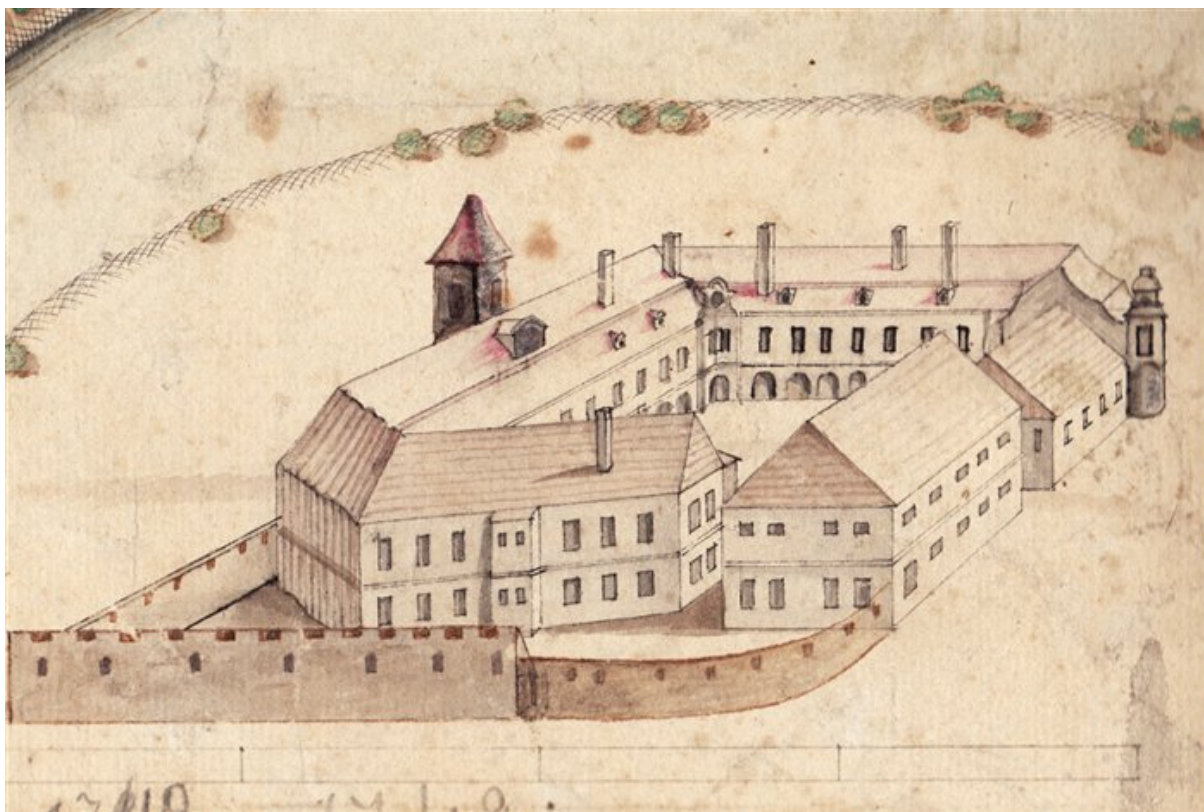
Veselský zámek - historie a současnost

V tom veselském zámku, Nehrajú na cimbálku...

Původní text lidové písně hovoří o tom, jak bývalo na zámku veselo. Pouhým přidáním krátké předpony ovšem změníme smysl písně a bohužel i vystihneme současný život na zámku.

Nejen, že dnes už se ve veselském zámku nehraje, ale bohužel již na první pohled je zámek bez života. Na četné dotazy čtenářů Veselských listů přinášíme připomenutí nejvýznamnějších informací o starší novodobé historii zámku.

Původně hrad vybudovaný kolem poloviny 13. století břeclavským komorníkem Sudomírem z rodu Tvrdišovců. První zmínka o něm spadá do r. 1261, řadí se tak k nejstarším hradům na moravském území. Měl střežit zemskou hranici a důležitý přechod přes řeku Moravu.

Počátkem 14. století dobyl Veselí uherský šlechtic Matúš Čák Trenčanský, kterého odsud v roce 1315 vytlačila vojska Jana Lucemburského. Poté hrad i přilehlé panství vlastnili páni ze Šternberka. Ti celé panství Veselí v roce 1447 prodali vladykovi Mikuláši z Vojslavic. V roce 1469 byl ve Veselí vojsky uherského krále Matyáše Korvína zajat syn krále Jiřího z Poděbrad, kníže Viktorin. Od vladyků z Vojslavic Veselí v roce 1526 odkoupil Hynek Bilík z Kornic, který započal s přestavbou hradu v renesanční zámek. Mezi lety 1620–1642 (třicetiletá válka) bylo Veselí (město i Předměstí) několikrát vypáleno a zámek vyrabován.

Po celou druhou polovinu 17. století byl zámek předmětem táhlého soudního sporu mezi Janem hrabětem z Rottálu a hrabětem Mikulášem Pázmányem z Panaszu. Spor pokračoval i po úmrtí obou hlavních aktérů a ukončen byl až v roce 1701, kdy zámek s definitivní platností připadl dědicům Mikuláše Pázmányho. V roce 1707 byl polorozpadlý zámek prodán Maxmiliánu Františkovi Želeckému z Počenic a jeho manželce Maxmiliáně Rozálii, rozené svobodné paní z Löwenturnu. Po jejich brzké smrti se v roce 1731 majitelem Veselí stal František Karel, svobodný pán Chorinský z Ledské, jehož potomci panství podrželi až do roku 1945. Chorinští pokračovali v přebudování zámku na reprezentativní sídlo. U objektu vznikla zahrada s několika architektonicky zajímavými stavbami, vzácnými dřevinami a jezírky. V letech 1834–1840 nechal hrabě František Kajetán podle projektu vídeňského architekta Karla Schlepse zámek přestavět do současné pozdně klasicistní podoby. Nacházela se zde také rozsáhlá knihovna (z části zděděná po hrabatech z Walldorfu) se svazky v několika jazycích a velmi hodnotná galerie s obrazy J. Heisse, P. P. Rubense, Rembrandta, aj.

Veselský zámek - 2. polovina 18. století

V dubnu 1945 byl zámek při přechodu fronty těžce poškozen. Hraběcí rodina opustila Veselí a uchýlila se do Vídně, kde dodnes žije její poslední člen – paní hraběnka Maria Anna Chorinská-Ludwigsdorf. Zámek připadl městu a po roce 1949 se stal sídlem Okresního národního výboru. Poté patřil pod nově budovaný podnik JTT (Jihomoravské trubkárny a tažírny), který zde měl kanceláře a také učiliště s internátem. V 90. letech 20. stol. bylo provedeno statické zajištění objektu, které zabránilo jeho zřícení. V letech 2008–2010 zde proběhl archeologický výzkum, který odhalil řadu nových, velmi zajímavých nálezů a informací.

Veselský zámek v době První republiky

Německá armáda před ústupem z města Veselí vyhodila v dubnu 1945 do vzduchu také most vedoucí k zámku. Výbuch byl tak silný, že poničil i budovu zámku.

Mgr. Peter Futák - ředitel Městského muzea

Veselský zámek na konci 20. a na počátku 21. století pohledem Jaroslava Miklendy

Hodně občanů našeho města si vytvořilo nebo vytváří svůj vztah k veselskému zámku. Nejinak je tomu také u mne. V jeho prostorách jsem v padesátých letech minulého století navštěvoval pracoviště svého tatínka nebo pod oknem jeho kanceláře v přízemí žadonil o peníze pro návštěvu cukrárny u Vorálků, v šedesátých letech jsem jako student chodil o prázdninách na obědy do hlavního sálu, kam se přivážela strava pro zaměstnance tehdejších Jihomoravských trubkáren a tažiren (pozdější Železárny Veselí, dále JTT, resp. ŽV) a jiné strážníky a na personálním odboru jsem v roce 1967 podepisoval svoji první pracovní smlouvu s JTT, v sedmdesátých letech jsem navštěvoval zámek za účelem návštěvy spisovny ŽV nebo sekretariátu veselské tělovýchovné jednoty, který společně s kanceláří veterinární správy jako poslední ukončil svou činnost v prostorách zámku na počátku osmdesátých let.

V té době jsem také sledoval jako občan města různé úvahy tehdejšího Městského národního výboru Veselí nad Moravou (MěNV) a ŽV o dalším využití opuštěného zámku, na kterém se začaly objevovat statické poruchy vlivem uhnívání hlavic dubových pilot, na kterých byl zámek postaven, způsobených poklesem hladiny spodních vod po regulaci řeky Moravy v průběhu první poloviny 20. století. Uvažovalo se o přestavbě prostor, většinou necitlivě rekonstruovaných v šedesátých a sedmdesátých letech na kancelářské a školní potřeby. Všechny návrhy (hotel, domov důchodců, úřady, dům pro děti a mládež apod.) však narážely na vysoké odhadované náklady (až 100 mil. Kč!) na odstranění nestability objektu.

A právě do takové situace jsem vstoupil po své kooptaci do Plenárního zasedání MěNV dne 21. 3. 1990 a byl zvolen do funkce tajemníka MěNV, kdy předsedou byl již zesnulý Ing. Josef Podloucký a místopředsedou Ing. Josef Chmelař. Zámek, tehdy stále ještě v majetku státu s právem hospodaření pro ŽV, se stal brzy po listopadových událostech 1989 předmětem zájmu široké veřejnosti a řady jednání mezi zástupci ŽV a MěNV. V prostorách zámku byly v té době m.j. natáčeny některé scény s hořícími prostory pro film *Rekviem pro panenku*. ŽV si byly vědomy své zodpovědnosti za svěřený majetek, a proto vyčlenily v roce 1990 cca 200 tis. Kč na financování aktivit kolem záchrany zámku. Cílem bylo najít vhodného partnera pro vytvoření společného podniku (join venture), m.j. bylo spolupracováno s podnikem zahraničního obchodu

Škodaexport a stavební firmou Unistav Praha. V té době byly odhadovány náklady na injektáž základů cca 15 mil. Kč a celkové náklady na rekonstrukci cca 150 mil. Kč s tím, že do užívání by byl zámek uveden v roce 1994 s ekonomickou návratností 4–5 let!

Po prvních komunálních volbách na podzim roku 1990 a svém zvolení starostou 24. 11. 1990 jsem si byl vědom, že aktivity kolem zámku musí pokračovat bez ohledu na vlastnictví. Zámek, do 31. 12. 1949 ve vlastnictví města Veselí nad Moravou, nemohl být totiž převeden do vlastnictví města ani po účinnosti restitučních zákonů v dubnu a květnu 1991, protože dr. Bedřich Chorinský uplatnil nárok na vrácení rodinného majetku, konfiskovaného v roce 1945 na základě dekretů prezidenta republiky Eduarda Beneše. Nároky byly definitivně zamítnuty až v prosinci 1993, takže do majetku města se zámek dostal až v závěru roku 1993. V průběhu let 1991 až 1993 bylo přesto pokračováno v hledání vhodného partnera. Byl např. zpracován nabídkový list pro zájemce o zahraniční investice, kooperaci a odbornou pomoc přes tehdejší Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky, odbor municipální politiky, a Agenturu pro zahraniční investice. Těmito aktivitami byl vyvolán zájem m.j. z USA, Řecka, Saudské Arábie, jihovýchodní Asie, Velké Británie. Závazná jednání však ztroskotávala na nejasném vlastnictví a blížícím se rozpadu Československa. Kromě zahraničí se pochopitelně jednalo i v tuzemsku, např. s dnes úspěšnou firmou Evector nebo s později zkrachovalým investorem Bobycentra v Brně. Pro prezentaci záměrů byla uspořádána v září 1991 také velmi úspěšná výstava „Veselský zámek – historie, současnost, perspektivy“. Působením příspěvkové organizace města Správa zámeckého parku (SZP) byl zámek zabezpečován průběžně tak, aby se jeho stav dále nezhoršoval, a byla zajištěna za cca 300 tis. Kč i projektová dokumentace statického zabezpečení, která byla následně v roce 1994 realizována již pod investorstvím založené a.s. LCS Zámek.

Akciová společnost LCS Zámek byla zapsána do Obchodního rejstříku 8. března 1994 v návaznosti na jednání s partnerem, který pro město zajistila dodnes aktivně působící realitní kancelář DACHI Olomouc. Partnerem města pro založení a.s. se stala firma z Hodonína, LCS ANWEKO, spol. s r.o., jejíž název byl odvozen od prvních písmen příjmení jejích zakladatelů, a zejména působením prvních dvou z nich se a.s. dostala v průběhu roku 1994 do problémů, které následně vedly až k prodeji zámku ve veřejné dražbě v roce 2003.

Právě události z roku 1994 byly rozhodující pro další osud zámku a činnost LCS Zámek, a.s. Město vložilo do a.s. na základě rozhodnutí městského zastupitelstva nepeněžně zámek s hodnotou dle znaleckého posudku 12.992 tis. Kč a peněžně 18 tis., takže v základním jmění (ZJ) vznikl poměr 13 mil. Kč město a 8 mil. Kč peněžní vklad partnera. Město nemělo dle schválených stanov neomezenou rozhodovací pravomoc (k tomu bylo potřeba 2/3 ZJ, tj. 14 mil. Kč). Partner vložil, resp. na základě pozdějšího vývoje událostí spíše fyzicky nevložil, ani dokladovaných 30 % z 8 mil. Kč, tedy 2,4 mil. Kč. Na základě splacení pouze části peněžního vkladu neměla být, dle později zjištěných faktů, Obchodním rejstříkem a.s. vůbec zapsána. S ohledem na rozpočtované náklady na statické zabezpečení zámku dle projektu, zajištěným SZP, ve výši pouze cca 5 mil. Kč a na základě stavebního povolení bylo tedy možné zahájit stavební práce firmou SEP Uherské Hradiště, technický dozor investora vykonával třetí ze společníků partnera, který je stavebním inženýrem a byl i předsedou tříčlenné dozorčí rady a.s., další 2 delegovalo město.

V sedmičlenném představenstvu a.s. byl předsedou starosta, když město delegovalo celkem 4 členy ze sedmi. Funkcí generálního ředitele (GŘ) byl jmenován zástupce partnera, který v průběhu roku 1994 hrubě porušil stanovy a zneužil svých pravomocí takovým způsobem, že byl za svou činnost v a.s. LCS Zámek na základě podaného trestního oznámení pravomocně odsouzen na 5,5 roku. Možnost zneužití si zástupci města v a.s., politicky se angažující v prvním volebním období, nedovedli jako slušní lidé vůbec představit, o čemž svědčí jejich další politické či pracovní působení až do dnešních dnů.

Stavební práce byly zahájeny krátce po zápisu do obchodního rejstříku a až do července úspěšně bez problémů probíhaly. Když se však ozval dodavatel, že mu nejsou řádně hrazeny faktury, pomohl nejdříve 1,0 mil. od firmy LCS engineering, s.r.o., odkupem zatímního listu od LCS ANWEKO. Další práce podmínila stavební firma úhradou všech provedených prací, což bylo vyřešeno rozhodnutím zastupitelstva o odkupu zatímního listu od LCS ANWEKO ve výši 1,8 mil. Kč začátkem října 1994, takže statické zajištění bylo dokončeno a převzato 29. listopadu 1994, zálivka tažných lan byla po dohodě provedena na jaře 1995. O kvalitě provedeného zajištění zámku svědčí skutečnost, že povodně v roce 1997 stabilitu zámku neovlivnily.

Po snížení ZJ na 18,7 mil. Kč se změnila poměry tak, že město mělo s 14,8 mil. více než 2/3 ZJ a mohlo tak rozhodovat o všech záležitostech i bez souhlasu partnera. To vedlo m.j. i ke změnám v představenstvu a odvolání GŘ s tím, že tato funkce již nebyla dále obsazena a veškerou činnost prováděli členové orgánů a.s. Dále provedlo město také přenesení sídla a.s. na adresu Městského úřadu Veselí nad Moravou.

Souběžně s realizací stavebních prací však musely být řešeny mnohem složitější a vážnější problémy. GŘ v souvislosti s vlastním zámkem (nebudu popisovat jim realizovanou koupi rekreačního objektu na Lučině bez vědomí představenstva za více jak 2 mil. Kč s 1% úrokem za den při nezaplacení v termínu, což stálo a.s. po dohodě s prodávajícím pouze cca 300 tis. Kč) měl jako hlavní úkol zajišťovat získání finančních prostředků na realizaci přestavby zámku na sportovně společenské centrum v první řadě ve Veselí nad Moravou, když měl GŘ právo jednat o obdobném záměru také v dalších lokalitách s kulturními památkami charakteru zámků (jednal m.j. s Velkou Bystřicí, Loktem, Tovačovem). Byla např. odsouhlasena i varianta zvýšení ZJ na 500 mil. Kč úpisem akcií. Naprosto bez informování představenstva a dozorčí rady (včetně předsedy, jednoho ze zakladatelů LCS ANWEKO!) provedl společně se zbývajícím zakladatelem partnera dne 7. září dopoledne v Benešově zastavení zámku a podepsání směnky bez protestu na 13,325 mil. Kč ve prospěch Evrobanky, která díky tomu poskytla úvěr firmě Quinta Essentia z Frýdku Místku ve výši 10 mil. Kč na přestavbu zámku v Jaroslavicích na Znojemsku. Za uvedené záruky přijal od firmy Quinta Essentia v hotovosti postupně 4 mil. Kč a dodatečně podepsal další směnku na 4 mil. Kč! Uvedená částka však nebyla pro potřeby zámku využita.

Přestože stěžejní kroky byly provedeny 7. září 1994, nebyl jsem o těchto aktivitách vůbec informován ani na představenstvu konaném dne 9. září v Hodoníně, tehdejším sídle a.s. LCS Zámek. Uvedené skutečnosti vedly následně k podání trestního oznámení na GŘ, které skončilo výše uvedeným trestem. Protože zástava zámku by bránila dalším jednáním při hledání partnera pro rekonstrukci zámku (postupně se měnil záměr např. na společensko-správní objekt včetně městského úřadu), byla využita skutečnost, že vložení zámku do katastru nemovitostí, neprovedené GŘ následně po zápisu a.s. do Obchodního rejstříku již v březnu, ale prokazatelně až 7. září 1994 odpoledne, a že k podpisu zástavních smluv v Benešově došlo v okamžiku, kdy nebyl ani podán návrh na vklad do katastru nemovitostí. Tento argument však soud při řízení o určení vlastnictví nepřijal. Žaloba na určení vlastnictví byla podána na s.r.o. Česká finanční, dceřinou společností státní České konsolidační agentury, která převzala pohledávky Union banky, která je předtím převzala od Ekoagrobanky, Skaly a Evrobanky!

Přes všechny právní problémy spojené se zástavou a trestním jednáním, a.s. LCS Zámek ve spolupráci se SZP zabezpečovala nezbytné údržbářské práce na zámku i s využitím příspěvků z Ministerstva kultury ČR, kdy poslední větší akcí byla oprava mostní věže v roce 1998.

Na základě požadavků některých členů zastupitelstva po volbách v roce 1998 na změny v orgánech LCS Zámek, a.s., jsem se vzdal předsedy i členství v představenstvu, a dne 8. 6. 2000 jsem předal funkci tehdejšímu starostovi, který byl zvolen v roce 1998. Když nebylo v roce 2001 dosaženo dohody s Českou finanční o ceně na odkup pohledávky ve výši 13.325 tis. Kč (hodnota směnky podepsaná a předaná Evrobance) s cenou dle rozhodnutí zastupitelstva max. 1 mil. Kč, bylo další úsilí zaměřeno na možnost zpětného nabytí zámku přes veřejnou dražbu, která měla uspokojit všechny věřitele České finanční. Město se dražeb v roce 2003 nezúčastnilo, přestože bylo zastupitelstvem schváleno nabytí za max. 1 mil. Kč, což byla vyvolávací cena ve III. kole (předtím byla vyvolávací cena 1,85 mil. Kč). Je však skutečností, že veřejně schválená maximální výše pro nabytí by byla bez problémů jiným zájemcem navýšena o stanovený příhoz.

V dalším období jsem již pouze sledoval aktivity nového majitele zámku s vírou, že se konečně podaří realizovat záměr města z počátku devadesátých let minulého století a rekonstrukcí uvést zámek do stavu, který uspokojí většinu občanů města a okolí.

Ing. Jaroslav Miklenda